

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 90

Číslo: 46

14. listopadu 2010

Cena: 7 Kč

MODLITBA ZA DOMOV - OHLÉDNUTÍ ZA 4. EKUMENICKOU POUTÍ NA ŘÍP

Státní svátek 28. října, v němž si připomínáme vznik Československé republiky, mnozí pojali jako první den svého prodlouženého víkendu a vyrazili za odpočinkem, jak tomu nasvědčovali i nekonečné fronty aut mířících v předvečer svátku z Prahy a dopravní kolaps v pondělním ránu, kdy se po čtyřech dnech mnozí do metropole zase vraceli. Těžko říci, zda i v tomto odpočinkovém rytmu mnohými individuálně tráveného svátečního dne si většina uvědomila – řečeno s prezidentem Václavem Klausem z jeho slavnostního projevu 28. října na Pražském hradě – že nejsme jen „statistickým součtem oddělených a osamělých bytostí, ale společenstvím více než deseti miliónů občanů, příslušníků jedné, široce rozvětvené rodiny, která si rozumí nejen společným jazykem, ale také tradicemi, historickými zkušenostmi, specifickou kulturou a v nejvyšší možné úrovni obecnosti i společnými zájmy.“ Vědomí nutnosti rodinných vztahů i ve sféře mezicírkevní bylo zřejmé i z ekumenické pouti na Říp, kterou již po 4. zorganizovala Ekumenická rada církví (ERC) v ČR.

Setkání na Řípu a pod ním v obci Krabčice, odkud byla i letos Českou televizí v přímém přenosu odvysílána závěrečná ekumenická slavnost Modlitba za domov, předcházela několika-měsíční příprava. Při přípravných setkáních, jichž jsem měla možnost se za naší církve účastnit, jsme se snažili vyhnout nedostatkům minulých ročníků, překonat letošní nesnáze (o 50 % zkrácenou dotaci ze státního rozpočtu, pnutí našich představitelů a podobě TV přenosu apod.) a současně připravit celodenní program tak, aby přivedl na symbolické místo v tento sváteční den, co nejvíce poutníků z křesťanských církví i mimo ně v touze spojit se v modlitbě za domov.

Modlitba za domov, jak zaznělo i ze závěrečného ekumenického setkání v krabčickém kostele, není však jen úzce vymezena podobou modlitby, jak ji nejčastěji známe a konáme, byť ani ta ve finále nemohla chybět. Jak jste mohli v přímém přenosu (či jak můžete i ze záznamu v archivu ČT) slyšet, byly vysloveny ústy církevních představitelů modlitby „mistrů“ – Františka z Assisi, Bernarda z Clairvaux, M. Luthera, J. Calvina, J. Karafiáta (jenž v krabčickém sboru sloužil) a M. J. Husa, která zazněla v podání bratra patriarchy ThDr. Tomáše Butty, jenž naši církev na setkání reprezentoval. Mezi modlitbami zněl společný zpěv známé listopadové písně r. 1989 J. Hutky „Krásná je země“ završený – oproti plánu ☺ – symbolicky slokou: „Pevný je stůl,

pevnější je hora, pevný je stůl, pevnější je hora.

Co je nejpevnější, co je nejpevnější? Ta člověčí víra.“

Projevem víry byly i modlitby zaslané na téma celého setkání „Modlitba za domov“ do literární soutěže vyhlášené společně s výtvarnou dětskou soutěží ve spolupráci s Místními akčními skupinami. Dvě z těchto modliteb zazněly opět i v přímém přenosu – mezi nimi i modlitba naší sestry z Trhových Svinů a studentky Husova institutu teologických studií Marcelky Šimové. Dětských kreseb opět na téma „Modlitba za domov“ se sešlo z celé republiky na 400, většinu z nich jste mohli vidět v krabčickém kostele, či v přímém přenosu. Kdo však nešel a vydal se cestou na horu Říp, či zavítal pod Řípem v Krabčicích do budovy Diakonie ČCE, mohl vidět i další obrázky, které byly navíc v internetovém hlasování označeny za nejoblíbenější.

Impuls k oběma soutěžím přinesli při přípravných jednáních o letošní podobě Modlitby za domov zástupci Místních akčních skupin (MAS), s nimiž byly církve „sezdány“ v přímém přenosu při minulém ročníku odpolední slavnosti Modlitby za domov. O roční spolupráci církví a MAS pohovořil ze záznamu synodní senior Českobratrské církve evangelické (ČCE) a současně předseda ERC v ČR Joel Ruml, na místě byla představena ještě dříve vzniklá spolupráce mezi jednou z farností ČCE a MAS při opravě kostela,

zástupkyně MAS Ludmila Třeštíková pak prezentovala projekt, v němž ve spolupráci s církvevi chtějí obnovit několik duchovních cest v délce vždy cca 10 km. Stezky by mohly být lemovány obrázky a modlitbami zaslanými do soutěže ve snaze i tímto způsobem poukázat na významná místa spjatá v naší zemi s křesťanstvím. Dodejme, že poutnictví v tomto slova smyslu, kdy nejde jen o „pouhou“ turistiku, se nyní stává tématem i napříč jednotlivými církvevi a skupinami společenství nejen u nás, kde se tento trend teprve znovu rozvíjí, jak víme i od naší duchovní a současně tajemnice ERC v ČR s. Sandry Zálabové z její účasti na EAKE (Evangelickými pracovními kruhy pro konfesní vzdělávání v Evropě) ve finském Tampere organizovaném semináři na jaře t. r. o poutnictví v protestantských církvích.

Všichni, kdo se nezalekli ranní mlhy, či na některých místech i lehkého ranního deště, a doputovali do Krabčic po Řípem už dopoledne, byli odměněni milou atmosférou společenství všech poutníků a aktérů programu, zástupců rozličných církevních počínů v řadě stánků, která lemovala louku v čele s malým pódium, na němž se představily mimo jiné oba soubory, jež následně provázely hudebními vstupy i celý přímý přenos odpolední slavnosti (Happy Day Quintet spjatý s naší církvevi personálně i skrze Církevní husitskou ZUŠ Harmonie, a Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra pod vedením autorky tohoto článku, spjatý s n.o. Příbram). Mezi stánky nechyběl z našich řad „Nazaret“ v čele s jeho vedoucím br. Karlem Filipem, jenž prodával i nádherné keramické a další výrobky

z této diakonické dílny naší církve v Trhových Svinech. Sociálně – vzdělávací projekt Afrika Africe byl rovněž zastoupen jeho vedoucím br. dr. Phanuelem Osweto. Nechyběla ani informace o našem církevním vzdělávání na Husitském Institutu teologických studií připravená jeho studijním oddělením, jenž reprezentoval br. Tomáš Netřeba. Nemůžeme opomenout ale ani stánek Ekumenické akademie Praha, již je naše církvevi členkou, v čele s jejím ředitelem br. ThDr. Jiřím Silným, kde bylo možno vedle informací o práci akademie zakoupit i výrobky Fair trade.

V prostorách zahrady domu pro seniory Diakonie ČCE v Krabčicích se za pódium odehrával také dětský program, který připravila s. Kateřina Děkanovská na téma: „Po stopách starých Čechů“. Ve snaze zaměřit program tak, aby se děti formou hry poučily ve vybraných kapitolách českých dějin svázaných s jejich duchovním dědictvím, navrhla celkem 8 stánků, kde si podle jejího svědectví: „děti mohly vyzkoušet putování starých Slovanů (v běhu na krátkou trať s batohem, kousky šatů i hadrovou „modlou“), doslova z dílků si složily příběh soluňských věrozvěstů, namalovaly si příběh udatného Jiřího, jehož jméno nese řípská rotunda, luštily křížovku o knížeti Václavovi, rébusy o velkých dílech Karla IV., hledaly symboly pražských artikulů a jejich význam, spojovaly současná česká slova s potencionálními náhražkami obrozeneckých jazykozpytců a na závěr si zapamatovaly a pak spojovaly data, názvy a znaky českých státních útvarů od roku 1918.“ Realizace programu by nebyla možná bez pomoci mládežníků z Českobratrské

církve evangelické a studentů Husitské teologické fakulty UK, jimž tímto patří ještě jednou velký dík! (Postarali se o zábavu mnohých mimo jiné i tím, že, jak Kateřina dodává ve své zprávě: „přivezli i čtyřnohého bojovníka (tedy ne za pravdu, spíše s větvi stromu) a tak trochu zloděje svačिनových řízků.“) „Celkem si i přes větrné počasí s občasným sluncem s námi hrálo a učilo se skoro třicet dětí všeho věku“, napočítala Kateřina, ale ne všichni dle jejího svědectví svou cestu za věděním dokončili. Ceny věnované Českou biblickou společností dostaly nakonec jen ti nejrychlejší a nejbystřejší z deseti dokončivších odvážlivců.

Důvodem odbíhání dětí ze stanovišť dětského programu bylo mimo jiné i opět úžasné divadelní představení divadla Apropos (znáte z letošní Pouti na Sázevě), které svým ztvárněním veselé pohádky o churavém slůněti pobavilo rodiče stejně jako děti. Režisér a současně i jeden z protagonistů této pohádky Filip Zvolský byl vyzván, aby zrežíroval i malou scénku na text motta celého setkání: „Pouštěj svůj chléb po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš.“ (Kaz 11,1) pro závěrečnou odpolední ekumenickou slavnost. Vy, kteří jste byli na místě, či jste viděli jím zinscenovaný rozhovor Stáří a Mládí v přenosu z krabčického kostela, mi jistě dáte zapravdu, že se tohoto úkolu zhostil velice dobře.

Otázka stáří, zacházení s ním a příprava na něj se pak stala jedním z tematických pilířů odpolední ekumenické slavnosti, při níž, jak jste mohli dále sledovat, o této problematice zasvěceně hovořili známí sociologové: PhDr. Jiřina Šiklová a Jan Hartl.

Dokončení na str. 3

Slovenskému biskupovi ThDr. J. Hradilovi byl udělen 8. října čestný doktorát

Odkud se v církvi bere falešné učení?

1. Především, když lidé zapomínají na Boží slovo a zvykají si být bez něj.
2. Když lidé odcházejí od Božího slova k nějakým zvláštním viděním a zjevením a takovým viděním věří, tak určitě pak neuniknou pověrám a falešnému učení.
3. Když už používají Boží slovo, tak k němu něco přidávají a měřítkem je pro ně filosofie a lidská moudrost.
4. Falešná učení vznikají také tehdy, když lidé studují teologii a Písmo se špatnou motivací, tedy proto, aby něco uměli
Cíl Písem je především v tom, abychom z nich pochopili, že Hospodin je Bůh a že jiného kromě něho není, abychom se ho báli, sloužili mu, věřili mu a v této víře se učili očekávat věčný život. Kdo s tímto vědomím přistupuje k Bibli, tomu Hospodin zjevuje své tajemství, jak praví Písmo. Ale když se někdo zabývá Bibli stejně jako jinou lidskou knihou, jen kvůli tomu, aby si rozšiřoval vědomosti, mívá cíl a všechna jeho snaha ztroskotá v marnosti, jak svědčí Duch Boží. Protože je pyšný, jedná nemoudře ve věcech, odkud pramení sváry a zbytečné hádky a tak místo pravého osvícení vycházejí různé domněnky a názory a z nich potom různé falešná učení.
5. Někteří Písmo čtou, ale zapomínají volat k Bohu o pomoc, aby jim posílal Ducha svatého, který by jim otevíral smysl Písma, a raději spoléhají na to, že svým rozumem pochopí všechno, co chtějí.
6. Další příčinou falešného učení v církvi je, že některým lidem nestačí to, co potřebují k vlastnímu spasení, ale pouštějí se do různých spekulací, jejichž ospravedlnění hledají v Písmu a tak překrucují slova Písma.
7. Na vině je také vymyšlení různých nových pojmů, což dělají lidé, kteří se chtějí chlubit a vyvyšovat, a mít něco zvláštního. Je to tak především tehdy, když se pojmy přizpůsobují světským měřítkům a ne Písmu. Potom z takových rozdílností vznikají rozdílné názory, protože Boží moudrost nepřebývá v nadnesených slovech lidské moudrosti.
8. Falešnému učení také velmi pomáhá skutečnost, že se do teologie a svatých věcí pouštějí lidé, kteří nemají bázeň před Bohem. Protože bázeň Boží je počátkem moudrosti, jak se mohou tou tajemnou nebeskou moudrostí s nějakým užitekem zabývat lidé, kteří bázeň nemají? Písmo říká, že Pán se dá nalézt těm, kteří ho nepokoušejí, a zjevuje se těm, kdo mu nejsou nevěrní.
9. Falešné učení se drží církve tam, kde se teologii učíme od lidí, a ne od Boha, ne z Bible, ale z knih lidských. Ale je to Duch Boží v člověku, který vychází od Všemohoucího, který dává lidem moudrost. Proto je třeba ji hledat u něj.
10. Konečně jsou to lidské žádosti, které nejednům brání v rozpoznání scestných myšlenek.

Jan Amos Komenský: *Obnova církve*

Z kazatelského plánu**25. NEDĚLE PO HODU BOŽÍM SVATODUŠNÍM**

Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!

Mt 8,25b

První čtení Písma: Ž 85,2–5a

Tužby:

2. Aby svou církev mocným Slovem svého Syna ze všech nebezpečí vysvobodil, modleme se k Hospodinu.
3. Aby naši víru, která je často malá a slabá, neustále upevňoval svým svatým Duchem, modleme se k Hospodinu.

Modlitba:

Pane, naše spáso! Hospodine! Na vlastní uši jsme slyšeli vyprávění svých otců o činu, který jsi vykonal za jejich dnů, za dnů dávných. (Ž 44,2)

Prosíme tě: I k nám promluv, abychom slyšeli o cestě ke spáse i o cestách těch, kdo již z tvé milosti spasení byli.

Promluv k nám svým mocným a přetvářejícím Slovem v Pánu Ježíši Kristu, který na věky žije a kraluje s tebou, naším nebeským Otcem, v moci Ducha svatého. Amen.

Druhé čtení Písma: Ř 13,8–10

Evangelium: Mt 8,23–27

Čtení Písma k obětování: Ž 130,7b–8

K požehnání:

Pane, naše spáso! Hospodine, tvé jméno je věčné, budeš připomínán ve všech pokoleních. Chválíme tvé jméno, my, tvoji služebníci, kteří stojíme ve tvém domě. Chválíme tě, neboť jsi dobrý, zpíváme žalmy tvému jménu, neboť je libezné. (Srv. Ž 135,13.1b.2b.3)

Na věky buď vyvýšeno tvé jméno v Ježíši Kristu, tvém nejmilejším Synu, který k nám přišel v Duchu svatém, aby nás i svět spasil. Amen. Aleluja!

Vhodné písně: 100 nebo 109, 101 nebo 104, 111

RUDOLF MEDEK: HUSITSTVÍ V BOHOSLUŽBĚ, UČENÍ A ŽIVOTĚ 14 CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

Pokračování z minulého čísla

Po smrti arcibiskupa Konráda z Vech-ty, který se přidal k husitům, neměli totiž vlastního biskupa, který by mohl světit biskupské kněze. Husité si této své těžkosti byli citelně vědomi, ale čas nebyl ještě k tomu zralý, aby se myšlenkově mohli vzdát ideje apoštolské posloupnosti, jak to později učinila ČČSH. Vždyť ještě ani pro ni na počátku 20. století nebyl rozchod s myšlenkou apoštolské posloupnosti snadný. Byl vlastním důvodem tzv. pravoslavné krize v naší církvi a byla to nakonec biblická orientace dr. Karla Farského (zakladatele ČČSH), která pomohla, abychom se osvobodili od apoštolské posloupnosti v katolickém chápání a učinili naše kněžstvo na ni nezávislým. V tomto směru jsme dále než husité, navazujeme však na Husa a na husity tam, kde oni žádali i praktikovali, aby biskup nebyl jmenovaný, ale volený.

Tato myšlenka se objevuje už v Husově spise „O svatokupectví“, kde M. Jan píše, že nejlepší závorou proti svatokupectví (simonii), tj. nehodnému kupování a prodávání církevních úřadů a hosností, byla by obnova sta-

robylého obyčeje, kdy biskupa volily jednotlivé místní církve. Husitská církev k tomuto starobylému obyčeji nakonec sáhla. Mikuláš z Pelhřimova na Táboře a Mistr Jan Rokycana v Praze byli volenými biskupy husitské církve a jejich postavení nebylo zdaleka tak absolutistické jako v církvi římské, Zejména v tábořské církvi byl Mikuláš z Pelhřimova (zvaný Biskupec) spíš předním knězem než biskupem. Správa církve byla kolektivní a potřebná důležitá rozhodnutí činila se na kněžské synodě (poradní schůzi duchovenstva). Podobně je tomu v ČČSH. Biskupská i patriaršální funkce je v ČČSH funkcí volenou a časově omezenou. Správa církve je kolektivní. Vyšší církevní složky tvoří rady (diecézní, ústřední, církevní sněm a církevní zastupitelstvo), biskupové jsou jenom předsedy těchto vlastních správních orgánů církve. Patriarcha není hlavou (caput) církve, ale vsutku jen capitaneus (obrazně přeloženo: lodivod) církve, jejíž hlavou, pánem a majitelem je sám Pán Ježíš Kristus. Otázku Petrova primátu chápeme husitsky. Přijímáme Husův výklad Matoušova evangelia 16, 13-20, že ne na Petrovi,

ale na so-bě a na té víře, kterou se v něho věří, vzdělal Pán Ježíš církev, kterou brány pekelné nepřemohou. Proto stejně jako husité odmítáme i primát papežský. Pro husity je charakteristická touha po dobrých kněžích, po kněžích svatého života jako byl Milíč z Kroměříže a jako byl Mistr Jan Hus. Proto bouří proti nehodným kněžím, proti papeži a prelátům, kteří se zpronevěřili Kristu. M. Jan Hus píše svému váženému učiteli a tou dobou rektorovi pražské university Mistru Křišťanovi z Prachatic (M. Christiano epistola 1413. Documenta Palacký), že papež, který svým způsobem života Kristu se protiví, není náčelníkem církve, ale zlodějem, lotrem, vlkem hltavým, pokrytcem a přede všemi živými tvory Antikristem. Vysvětluje pak ve spise „O desátcích“ (De decimis) a v pojednání „O svátosti těla a krve Páně“ (De sacramento corporis et sanguinis Domini), že kněz, papež, prelát nebo i světský pán (např. král) nalézali se ve hříchu smrtelném, jsou knězem, papežem, prelátem nebo králem jen podle jména, ale ve skutečnosti jimi nejsou.

Pokračování příště

Nad Písmem**PANE, ZACHRAŇ NÁS, NEBO ZAHYNEME Mt 8,23-27**

Podle odborného slovníku je strach duševní pohnutí, které vzniká na základě hroziícího nebezpečí. Doprovází ho zblednutí, chvění, zrychlené dýchání, bušení srdce, zvýšení krevního tlaku a někdy i tzv. husí kůže. Mnozí, být na moři ve veliké bouři, byli by s velkou pravděpodobností nositeli nejen těchto projevů, ale výrazně by je obohatili. Pokud by jim drkotající zuby dovolily, křičeli by o pomoc a v panice se snažili zachránit holý život třeba i skokem do vody. Strach z nevyzpytatelných živlů by si nakonec podal ruku s malověrností, aby tak vyjádřil nedostatek víry a naděje.

Přesto Ježíš, zdá se, nevidí zdroj obav svých učedníků prvotně v nastalé mořské bouři, nýbrž právě v jejich malověrnosti. Nejde jen o bouři, kterou už museli v minulosti zažít, ale o těžký deficit víry, stejně těžký, jako je strach těžkým deficitem odvahy. Dostatek pevné víry je v Písmu viděn jako skutečnost zachraňující naše životy a bránící utrpení a smrti. Vzpomeňme na událost, kdy apoštol Pavel silou své víry zachránil malověrnou a dezorientovanou posádku lodi před záhubou. Nemluvě o přibězích, v nichž Ježíš uzdravuje, křísí, zachraňuje a vy-zdvihuje přitom pevnou lidskou víru. Jenom v ní je totiž možné obstát ve světě nebezpečí, protivenství a zkoušek, který symbolicky zobrazuje rozbouřená moře.

Už ve 2. století po Kristu byla vykreslována jako loďka na rozbouřeném moři církev. Dodnes je tento obraz aktuální. Skupina učedníků čelící nejrušnějšímu bouřím času, často zoufalá ze své situace, někdy jako Petr přečnující své síly, selhávající pod náporom nepřátelství, pronásledování či diskriminace. Kolikrát

někteří její členové zklamali, báli se a zrazovali i v dobách, v nichž nešlo o zachování holého života, ale „jen“ o kariéru, zachování zaměstnání nebo možnost studia potomků? A současnost? Dokážeme vzdorovat existenčním obavám – co budeme jíst, pít a oblékat si? Jak se vyrovnat s tíhou nevyléčitelných nemocí? Se ztrátou svých blízkých? Jak ustát zmítání loďky, na kterou bouře konzumentství, materialismu, nepřátelství, lhostejnosti a nevíry útočí zvnějšku, ale již hrozí i vnitřní rozklad a spory osádky, která nedokáže poručit své panice? Co dělat tváří v tvář nejisté budoucnosti, když nás ochromuje strach, jenž má často zbytečně velké oči? Jakými prostředky zabránit tomu, aby se malověrnost neproměnila v čirou hrůzu a úzkost?

Jenom znovuobnovením kontaktu a v navázání komunikace s přemožitelem vln, byť tentokrát ne jeho probuzením, ale probuzením se, je možné opět pocítit, že Ježíš je mocný kdekoliv. Tím, že se Ježíšem necháme zburcovat, že se zařídíme podle jeho slov, nepohlí nás přicházející vlny. Díky němu nepropadneme zkáze. Voláme: „Pane, pomoz nám, proud nás unášej jako malého Mojžíše!“, abychom uslyšeli Kristovo trochu káravé: „Proč jste tak bázlivi? Vždyť každý má svého anděla, ten unášeného ve vysmolené ošatce byl ukryt v rákosí, ten váš čeká vždy tam, kde se necháte mnou vést, kde spolehněte na to, že já jsem ten, který, když jen promluví, přinese utiňující pokoj, převyšující váš rozum a v jehož blízkosti vás nemůže nic odloučit od lásky Boží“.

Když uvěříme a zakusíme, že si Ježíš nikdy nenechává nic jen pro sebe, že nepřišel, aby nás soudil, ale zachrá-

nil, že jeho porozumění lidskému strachu je bez hranic a že jeho síla a schopnosti přináší do bolesti pokřivené a hrůzoplňné tváře světa vždy pokoj a uklidnění, že bdí i tam, kde se jeho hlas nakrátko odmlčel, pak nastane utišení všech bouří a zmatků malověrnosti, pocitů méněcennosti a malomyslnosti také v nás samých. Nebudeme se už topit děsem vln a větru, ale budeme zápasit toliko s tíhou nákladu živých ryb, k jejichž lovu nás Ježíš vysílá. Jemu přenechejme kormidlo lodi a nechme zmizet veškeré své obavy!

Aleš Tomčík

**Pane náš,
ty znáš naše úzkosti
a zmatky.
Býváš naší jedinou
nadějí.
Hledíš k srdci,
ne na to,
co máme na jazyku
nebo pod ním.
Odpusť, že se bojíme
vydávat na nevyšlapané
cesty víry.
Že se už předem vidíme
jako ztroskotanci
a litujeme se.
Spokojili jsme se s tím,
že na mnoha dveřích
jsou závory
a máme ruce v klín.
Dodej nám nových sil,
abychom znovu vyšli
tam, kam nás posíláš.
A neponech nás přitom
v opuštěnosti, slabosti,
nemoci a ani ne v pýše
či pohoršení.
Amen**

MODLITBA ZA DOMOV - OHLÉDNUTÍ...

Pokračování ze str. 1

Téma vyplynulo z úvah nad mottem setkání z knihy Kazatel 11,1, jenž hned v úvodu přenosu přečetl v kontextu dalších veršů zástupce pravoslavné církve v ČR a na Slovensku, ředitel pravoslavné akademie ve Vilémově, Roman Juriga a poté přiblížil svým výkladem a rozбором ThDr. Petr Melmuk, farář CČE a starozákonník na Husitské teologické fakultě UK.

Na daný text motta z knihy Kazatel 11,1 promlouval v kapli Diakonie CČE v Krabčicích po řediteli Pravoslavné akademie ve Vilémově Romanu Jurigovi a českobratrském evangelickém faráři Jaromíru Strádalovi také bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. Mezi promluvy mohli naslouchající číst z Bible další vybrané biblické texty a připojit se i k písním z Taizé. Kontinuální čtení vybraných biblických textů co každou čtvrthodinu prolínané tichými modlitbami probíhalo také v řípské rotundě, kam se mnozí pouťníci tradičně vypravili.

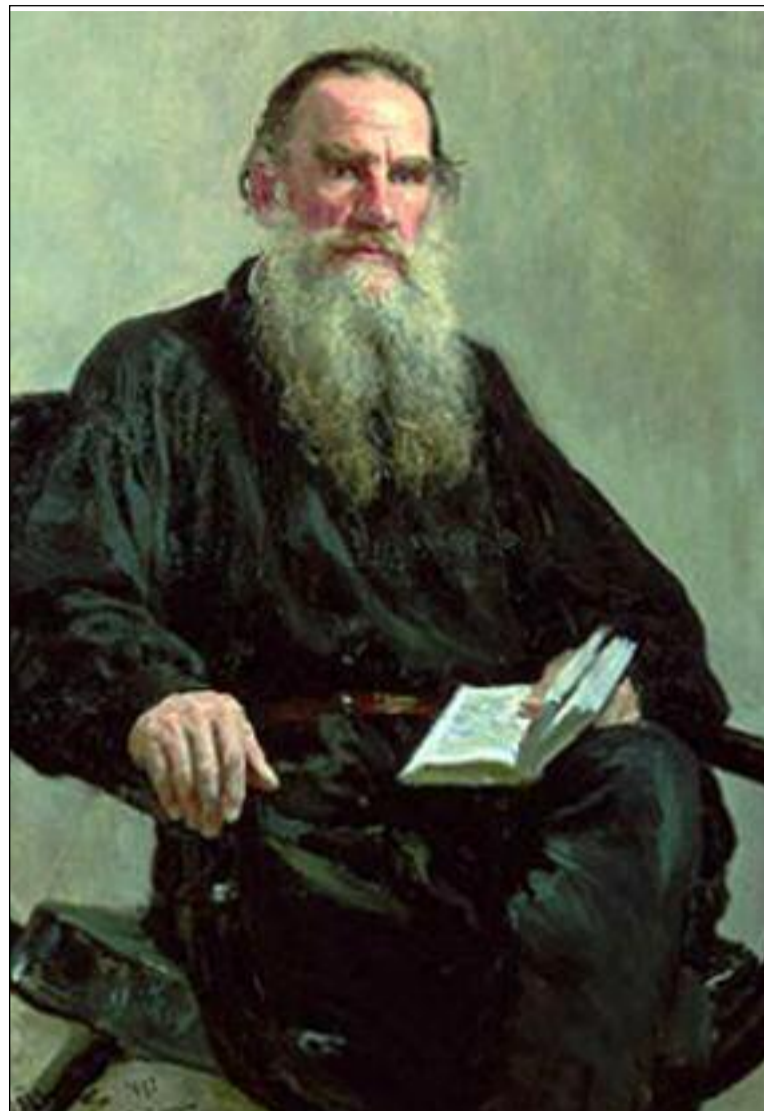
Modlitby mnohých byly - tak jako každý rok - připevněny i k balónekům s logem Modlitba za domov na krásný barevný kříž, jenž je symbolem tohoto ekumenického setkání. Na závěr celého setkání z něj byly modlitby pomocí balónek vypuštěny před kostelem, aby třeba, jak uvedl moderátor odpoledního setkání biskup Starokatolické církve Dušan Hejbal, skončily se splasklými balónek na zahrádkách okolních domů. Nevyřčeno tak zůstalo, co však nicméně všichni víme, že modlitba, která nás všechny spojuje tak jako touha po domově, jak uvedla v závěru moderátorka Martina Kociánová, byla již dříve, než jsme ji ještě vyřkli, či napsali ve shodě s Boží vůlí, vyslyšena.

**Hana Tonzarová, Th.D.,
tajemnice pro ekumenu**

Modlitba s. Marcely Šimové z n.o. Trhové Sviny, studentky HITS, která byla přednesena i v přímém přenosu odpolední ekumenické slavnosti Modlitba za domov:

Bůh je počátek i konec.

*U Boha všechno začíná – v jeho
rozpřažené
náruči, na GOLGOTĚ, na KŘÍŽI.
Na okraji lesa stojí žena
nepochopená
zklamaná
zraněná...
na okraji lesa, na prahu Domova,
domova na který klepe,
domova kde bydlí BŮH.
Najednou se rozpomíná, odpouští a
VĚŘÍ, VĚŘÍ, že za dveřmi je BŮH,
pomalu otevírá dveře,
kdysi zavřené těžkým zámekem
neochoty?
lhostejnosti?
nezájmu?
- malé VÍRY v BOHA!
a tu VOLÁ – DÍKY BOŽE
DÍKY, JSI TU,
NAŠLA JSEM TĚ,
Miluješ mě a já
miluji TEBE
Prosím Pane, otevři
nám svou náruč
skutečného DOMOVA.
AMEN*

SEMINÁŘ O RELIGIOZITĚ

Ekumenická akademie Praha pořádala před nedávnem s partnery z Evangelické akademie Míšeň zajímavý seminář zaměřený na českou religiozitu. Mezi pozvanými hosty, jejichž příspěvky se pozoruhodným způsobem doplňovaly, byli teolog a pedagog Hana Tonzarová, religionista Zdeněk Vojtíšek, filosof Michael Hauser, vídeňský teolog a sociolog Paul M. Zulehner a Dušan Lužný, sociolog, působící v Brně.

V panelové diskusi "Jak náboženství jsou Češi" zaznělo hned na začátku, že jistá zbožnost je předpokladem, jinak by ani tato otázka nemohla zde být takto položena. Nicméně, jak z dalšího vyplynulo, v potaz je nutno vzít řadu faktorů; jiná je situace v Praze, jiná v severních Čechách nebo třeba na menších moravských vesnicích, kde se bohoslužebného života účastí velká část populace, aniž by tato setkání byla vnímána jako církevní - prostě jde o přirozenou součást života, dodržování tradic. Důležité také je, že v dotaznících a statistikách je otázka po náboženském vyznání nepovinná a Statistický úřad často poukazuje na to, že právě z otázky týkající se náboženství by se nemělo nadále cokoli vyvozovat. Charakteristické je, že za poslední období pocítily úbytek členů velké náboženské společnosti; Římskokatolická církev, Českobratrská evangelická církev i naše československá husitská. Průměrný věk členů, kteří zůstávají, je přitom nad padesát let. Naopak relativně prosperují menší náboženské společnosti; nárůst jejich členů je však v porovnání s úbytkem členské základny u těch velkých stále nepatrný.

Co z toho vyplývá? Naše společnost je silně sekularizovaná a antireligiozní, stejně jako například populace bývalé NDR a Estonska. Při sčítání lidu roku 2001 se 59 % lidí označilo za bez vyznání.

Nakolik je třeba připisovat "vinu" bývalému komunistickému režimu? Na toto téma se vyvinula na semináři řada

diskusí. Ukázalo se, že přestože situace v zemích bývalého východního bloku byla v této době velmi obtížná, náboženství bylo vytlačeno z veřejné do privátní sféry, vše společensky veřejné si zabral stát, jednotlivé země vykazují značné rozdíly. Polsko a Chorvatsko zůstaly velmi religiozní, Římskokatolická církev zde přežila v ústraní, v ilegalitě a podzemních strukturách.

Kde je tedy třeba hledat příčinu? V minulosti, v historickém vývoji. U nás konkrétně je třeba hledat kořeny již v 18. století, v reformách Marie Terezie a Josefa II., které oslabily vliv církve na stát a oddělily ekonomickou, zdravotní, sociální a vzdělávací sféru od církve (Marie Terezie, například, zrušila jezuitský řád a z jeho majetku vytvořila studijní fond); dále v 19. století, v období národního obrození a rovněž v silném antikatolickém citění spojeném s odporem proti habsburské monarchii a germanizaci. Jistou roli sehrál i poválečný odsun Němců (rozbily se tradice v daných lokalitách) a z novodobých dějin též nesplněná očekávání po roce 1989. "Sametová revoluce" znamenala výrazný mezník života. Dnes, 20 let po pádu komunistického režimu, si už jen málokdo pamatuje a přiznává, že klíčová byla tehdy otázka dosažení svobody a lidských práv, uvolnění náboženského života a že požadavek zvýšení ekonomického blahobytu nebyl tím důvodem, proč lidé demonstrovali. Křesťanství figurovalo jako jeden ze symbolů nové svobody. Hlavními změnami po r. 1989 byla pluralizace náboženského života spojená s demokratickou celou společností a liberalizací legislativy. Nový stát navázal na principy dřívější legislativy a vzal na sebe zodpovědnost financování. Dnes je důsledkem tohoto postoje, že máme tři typy náboženských skupin: 1. Církev registrovaná u Ministerstva kultury - mají nárok na finanční podporu, mají tzv. "zvláštní práva" (např. vstupovat do vězení, zdravotnických zaří-

zení, zřizovat školy) 2. Skupiny, které jsou registrované u Ministerstva kultury, ale nemají nárok na financování, neboť nespĺňují kvantitativní podmínku, která stanoví minimální počet 10 000 členů 3. Skupiny, které samy sebe chápou jako náboženské, nicméně nespĺňují nároky pro registraci (méně než 300 členů). Mají právní normu občanských sdružení. Samozřejmě, velké je i procento lidí, kteří se deklarují jako bez vyznání, nicméně cítí, že existuje cosi, co je přesahuje, cítí onu transcendentní realitu. Úsměvně je, jak se ateistická charakteristika řady lidí snoubí s ochotou věřit horoskopům, kartám, uchylovat se k léčitelům a podobně.

Součástí semináře byla i krátká po- božnost v německém jazyce na začátku druhého dne, kterou vedl jeden z moderátorů setkání, Johannes Bliz. Písňe a text mohli přítomní sledovat v brožurě, kterou obdrželi při zahájení. Její přední stranu zdobila fotografie věže jednoho původně románského kostela v Dánsku u moře, která byla jedinou zbylou částí této stavby. Kostel ve středověku stále více zaspával pisek z dun, až se lidé rozhodli budovu rozebrat. Johannes Bliz jej před časem navštívil a jeho historie i současná podoba v něm podnítily asociace s církví a bohatstvím v člověku. A také s evangelijním podobenstvím o svěcených hřivnách, které dva služebníci zúročili a třetí z obavy raději pohřbil v zemi. Ze strachu, který má různé příčiny, také my schováváme naše dary, naše talenty, utápíme se v písku. Co je důležité - věž kostela zůstala - tak jako církev. Bůh je zde, člověka chrání, nenechá jej "zavát pískem".

Ještě jeden poněkud odlišný, ale o to více zajímavý postřeh v dialogu zazněl, a to ze strany filosofa Michaela Hausera, který ozřejmil důležitost ateistického prvku ve veřejné sféře a to na příkladu nedávné návštěvy papeže Benedikta XVI.: Každé náboženství má v sobě dva proudy, liberální a kon-

100. výročí úmrtí Lva N. Tolstého

Veliký ruský spisovatel se narodil ve staré šlechtické rodině 9. září 1828 v Jasně Poljaně u města Tula (asi 150 km jižně od Moskvy). Jako mladík odešel v 50. letech 19. stol. na vojnu a účastnil se na Krymu války s Turky. Tyto zážitky, zkušenosti z pozdějšího pobytu v západní Evropě i svoje snahy pedagogické popsal ve svých četných knihách, které měly veliký (kladný i kritický) světový ohlas. Po sňatku 1862 vznikly během let postupně jeho velké romány Vojna a mír i Anna Kareninová.

Studiem křesťanství, jiných náboženství a filosofie došel Tolstoj v 80. letech k ostré kritice křesťanství, současné společnosti i vědy. Za ideál přijal život venkovských rolníků a život podle čistého křesťanství, jak ho vyčetl z bible. To ho přivedlo k naprostému pacifismu (neodporování zlu násilím). Pro své myšlenky v románě Vzkříšení byl sv. synodem v únoru 1901 z pravoslavné církve vyloučen. Ani prof. T. G. Masaryk, který ho třikrát navštívil, jeho naprostý pacifismus nepřijal. Během let se Lev N. Tolstoj myšlenkově vzdaloval i své rodině. Na podzim 1910 odešel tajně z Jasně Poljany do kláštera v Optimě a když tam byl nalezen, po několika dnech došel na železniční stanici Astapovo a tam 20. listopadu v péči svého lékaře - Slováka Dušana Makovického - zemřel.

(Masarykovy dva články k Tolstého úmrtí a studii o českých pacifistech - středověkém Petru Chelčickém a novodobém Přemyslu Pit- terovi - otiskuje nyní bulletin pražské diecéze „Nový zápas.“)

Radek Hobza

**Na opravy a údržbu
Památníku Mistra Jana Husa
v Husinci
můžete přispět i vy
na účet:
43-570420277 / 0100
Variabilní symbol: 9 + číslo náboženské obce**

zervativně fundamentalistický. Liberální proud určitým způsobem závisí na sekulárním ateismu, který existuje v moderní společnosti. Český režisér a dokumentarista Petr Šafařík se pokusil natočit kritický dokument o papežovi a jeho osobě. Nejprve měl slíbenou dotaci ze strany veřejnoprávní televize. Ta však posléze tuto dotaci odmítla s tím, že to nedoporučuje redakce náboženského vysílání. Na

jedné straně jsou většina obyvatel ateisté a tato televize by správně měla reprezentovat většinu, nicméně její kroky byly opačné - v těchto věcech reprezentovala menšinu. Ateismus a sekularismus ve veřejném prostoru je důležitý - aby nezačal mizet onen liberální přístup - v náboženství, politice a řadě dalších oblastí.

Klára Břeňová

ZPRÁVY

Smutná zpráva

Dne 31. října zemřela ve věku 79 let dlouholetá předsedkyně rady starších v Lovosicích, sestra Alenka Hrdličková.

(rst)

Program divadla Mana

V neděli 21. listopadu od 17 hodin vás zveme do divadla Mana v Husově sboru ve Vršovicích na dětské představení Kašpárek. Setkání s klasickou postavičkou loutkového divadla v režii Daniely Vackové.

V úterý 23. listopadu uvedeme komponovaný večer s názvem Ta tichá ves jménem LIDICE. Svědectví nejen o nově vznikajícím českém filmu. Hosty večera budou Zdeněk Mahler, Petr Nikolaev a James Harris. Začátek je v 19 h. Podrobnosti na: www.centrummana.cz

(red)

Doteky – plochy poznání

Náboženská obec Liberec, nám. Českých bratří 35/2 zve 26. listopadu na 103. setkání v rámci cyklu pořadů DOTEKY - PLOCHY POZNÁNÍ. Na programu je:

* 16.30 h - vernisáž výstavy Atelier HELAZ: DOTEKY. Dramaturgii a realizaci výstavy zajišťuje ARTEFAKTUM CZ. Hudební vstupy: Dalibor Cidlinský. Vstupné dobrovolné – je určeno na charitu.

* 18.30 h - talk show Tak cesty šly. Hostem autora pořadu Stanislava Kubina je jáhen Václav Vaněk, hudební vstupy Jaromír Cvejn a „Sisters trio“. Vstupné 50,- Kč.

Projekt je realizován za podpory Ministerstva kultury ČR, nadace Pangea a Statutárního města Liberec.

(sk)

Jubileum na Spořilově

Náboženská obec Praha - Spořilov zve k slavnostní bohoslužbě jubilejního roku 2010, která se koná v neděli 14. listopadu od 9.30 h ve sboru,

ru, ul. Jihovýchodní VII. 945/2, Praha 4. Pozvání přijal a bohoslužbu povede bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. Po bohoslužbách bude odhalen pomník k 90. výročí naší církve a 130. výročí narození ThDr. Karla Farského.

(rst)

Oslavy v Brně–Tuřanech

Náboženská obec Brno-Tuřany oslavila dokončení opravy zvonu. Zvon Mistr Jan Hus byl zavěšen 5. 6. 1932 u příležitosti 10. výročí schválení náboženské obce. Téměř 80 let zvon oznamuje bohoslužby, úmrtí, pohřby i svatby, a tak bylo třeba přistoupit ke generální opravě. Zvon dostal nové okované dubové jármo s hřídely, ložisková tělesa s ložisky, nové srdce zvonu s koženým uložením a nové úchyty zvonu k jármu. Ruční ovládání bylo převedeno na programovatelný, elektrický pohon. Zvon byl vyčištěn povrchovou úpravou na bázi včelího vosku.

Opravu bylo možno zaplatit díky obětavosti věřících, sponzorským darům, dotaci z městské části Brno-Tuřany a výtěžku benefičního koncertu manželů Jiřího a Ivony Jahodových, členů orchestru Janáčkovy opery Národního divadla v Brně.

Umělce i posluchače přivítala na koncertě předsedkyně rady starších PhDr. Jana Purketová. Sestra farářka Květoslava Bezdičková zahájila setkání Božím slovem a uvedením výstavy fotografií Petra Bezdičky *Krajiny nejen blízko*. Výstavu je možno zhlédnout do konce listopadu v úterý a ve čtvrtek odpoledne.

(rst)

Koncert v Náchodě

Ve středu 17. listopadu v 16 hod. se v Husově sboru v Náchodě uskuteční sváteční koncert, v jehož programu zazní varhanní skladby starých mistrů a duchovní písně.

Účinkují Jiří Tymel - varhany, Klára Vondrušková - zpěv. Vstupné dobrovolné.

(zk)

Koncert Kantorů

Dne 28. listopadu od 15 h se bude konat v Husově sboru v Chlumci nad Cidlinou, Klicperovo nám. 75/I, koncert skupiny KANTOŘI.

Všichni jsou srdečně zváni!

(rk)

Setkání v Karlíně

Jako každé poslední úterý v měsíci se i tentokrát dne 30. listopadu v 15 h v pražské náboženské obci Karlín uskuteční Setkání 3. věku. O TGM, E. Benešovi a dále o literatuře faktu pohovoří Václav Tikovský, publicista a spisovatel, jehož články známe např. z časopisu Reflex. Dlouholetý člen Klubu autorů literatury faktu při Obci spisovatelů nám přiblíží méně známé detaily ze života jmenovaných státnických osobností. Besedu povede jeho kolegyně, Olga Nytrová.

Programy cyklu „Setkání 3. věku“ připravují společně náboženská obec Karlín, Literárně dramatický klub Dialog na cestě a Městská část Prahy 8, kulturní odbor. Scházejí se zde nejen senioři z Prahy 8, navštěvuje je vícegenerační publikum. Publicitu akcí zajišťují i časopisy Osmička a Listy Prahy 1. Přijďte i vy, všichni jste srdečně zváni donáboženské obce Praha 8-Karlín, Vítkova 13, zasedací síň ve dvoře vlevo.

Olga Nytrová

Výročí brněnské diecéze

60. výročí ustavení brněnské diecéze oslaví v Brně v Husově sboru (Botanická 1).

Program:

* děkovná bohoslužba

* prezentace publikace o brněnské diecézi

* krátké slovo k výstavě praporů

* gospelový koncert Jany Peřtové s ADD Gospel Company

(dr)

Nový kontakt

Náboženská obec v Chlumci nad Cidlinou má nové telefonní číslo: +420 777 737 767 a mailovou adresu: cesh.chlumecnc@email.cz.

(rk)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 16. 11. - 17 hodin
Bach, Dvořák, Mozart

B. Rabas - varhany,
J. Jonášová - soprán

* 17. 11. - 17 hodin
Festive concert

B. Rabas - varhany,

I. Slavíková - mezzosoprán

* 19. 11. - 20 hodin

Dvořák, Vivaldi, Mozart

Vivaldi orchestra Praga,

V. Návrat - barokní housle,

Y. Škvárová - mezzosoprán

* 20. 11. - 17 hodin

Benefiční koncert

* 20. 11. - 20 hodin

Dvořák, Vivaldi, Mozart

Vivaldi orchestra Praga,

V. Návrat - barokní housle,

Y. Škvárová - mezzosoprán

* 21. 11. - 14 hodin

Benefiční koncert

ZEKUMENY

PAVEL ČERNÝ NA SETKÁNÍ O DOMÁCÍCH POBOŽNOSTECH: NEPŘECEŇUJEME CHRÁMOVOU BOHOSLUŽBU?

Domácími formami liturgie se zabývalo ekumenický otevřeně podzimní studijní setkání Evangelické liturgické iniciativy Coena v Nové Cerekvi. Hlavním hostem setkání byl kazatel Církve bratrské a vyučující na Evangelikálním teologickém semináři Pavel Černý. Upozornil na fakt, že většina obnovných hnutí v dějinách církve rostla ze studia Písma a z domácí modlitby. Pokud prvotní církev konala svou bohoslužbu po domech a etablojící se církve od 4. stol. na tuto formu postupně zapoměla, stojíme dnes před otázkou, zda obecně nepřeceňujeme chrámovou (kostelovou) bohoslužbu a zda se zejména v lidových církvích život víry nesmrkl na hodinu v neděli dopoledne. Domácí rituály, vyprávění příběhů, dobrořečení a žehnání Bohu, společná četba a reflexe Písma svatého, to vše jsou podstatné prvky života víry jednotlivce, rodiny a potažmo i celé křesťanské obce. Setkání již tradičně doprovázela ranní, polední, večerní a noční zpívání liturgie hodin a na závěr pak bohoslužba s večeří Páně. Evangelická liturgická iniciativa působí od roku 2002. Výstupy své činnosti publikuje na webových stránkách (<http://coena.edunix.cz/>).

Podle www.christnet.cz

BISKUP BROADHURST A DALŠÍ ANGLIKÁNI Z VELKÉ BRITÁNIE CHTĚJÍ PLNÉ SPOLEČENSTVÍ SE SVATÝM STOLCEM

Anglikánský biskup John Broadhurst oznámil své rozhodnutí vstoupit do plného společenství Římskokatolické církve podle podmínek, které Benedikt XVI. nabídl anglikánům v apoštolské konstituci *Anglicanorum coetibus*. Oznámil to na celonárodním shromáždění anglikánského hnutí Forward in Faith v Londýně. Toto hnutí, jehož je biskup Broadhurst předsedou, tvoří věřící anglikánských tradicionalistů, kteří se mimo jiné stavějí proti rozhodnutí přijatému na nedávném synodu v Yorku a týkajícím se udělování biskupského svěcení ženám. Biskup John Broadhurst je dosud sufragánem londýnské anglikánské diecéze, kde je pověřen pastoračními farnostmi, kde se většina věřících staví proti svěcení žen. Kromě toho působí také v tradicionalistických farnostech Southwark a Rochester. Plné společenství se uskuteční vznikem zvláštních ordinariátů, které se však teprve formují. Biskup Broadhurst vyjádřil naději, že „jeho žádost o vstup do Římskokatolické církve bude přijata“. Na nedávném synodu anglických anglikánů navrhl anglikánský primas, aby v budoucnu žena, která bude zvolena pro hodnost biskupa, měla možnost pověřit jiného biskupa – muže – který by se věnoval pastorační práci farností, které odmítají ženy ve funkci biskupa. Návrh canterburského arcibiskupa R. Williama byl však nakonec odmítnut, což vyvolalo pohyb uvnitř anglikánské církve v samotné Anglii.

RaVat

PODLE VÝZKUMU AMERIČTÍ EVANGELIKÁLOVÉ PŘIPOUŠTĚJÍ NEGATIVNÍ VLIV KŘESŤANŮ NA SPOLEČNOST

Nový průzkum ukázal, že mnozí Američané dokážou rychle identifikovat negativní vliv, který měli křesťané na společnost. Evangelikální křesťané chyby církve přiznávají ještě snadněji. Společnost Barna Group vydala v pondělí výsledky výzkumu, které ukazují, že čtvrtina Američanů považuje za nejvíce negativní vlivy křesťanů násilí, nenávisť, fanatismus, netoleranci a nedostatek lásky k ostatním. Mezi evangelikály tyto věci vyjmenovalo 48 % dotazovaných. Podle průzkumu se pětina Američanů domnívá, že negativním přínosem církve je násilí nebo nenávisť podněcené ve jménu Ježíše Krista. Byla to nejčastější odpověď na otevřenou otázku, kterou kladla lidem společnost Ventura, kalifornská výzkumná organizace. Podle autorů výzkumu není překvapivé, že lidé, kteří se hlásí k jinému náboženství než ke křesťanství (35 %) tyto negativní jevy zmiňovali častěji. Evangelikálové však byli hned za nimi.

Společnost Barna Group pořádala telefonické rozhovory v termínu 16. - 22. srpna s náhodně vybranými 1 000 dospělými v USA. Organizace respondentům nenabídl žádné seznamy možných pozitivních nebo negativních vlivů. Jedním z nejčastěji zmiňovaných pozitivních přínosů křesťanství bylo, že pomáhají chudým a znevýhodněným lidem. Tuto aktivitu zmínilo 19 % dotazovaných. Dospělí lidé mladší 25 let tyto služby zmiňovali častěji (34 %), stejně jako lidé označující se za liberály (29 %). Tytéž jevy zmínilo jen 11 % evangelikálních křesťanů.

Oproti tomu evangelikálové mnohem častěji zmiňovali jako pozitivní příspěvi křesťanů společnosti úsilí spojené s evangelizací nebo šířením víry v Boha nebo Ježíše Krista. Mezi evangelikálními věřícími uvedla evangelizaci čtvrtina respondentů, mezi ostatními Američany jen 16 procent. Pouze 14 % Američanů uvedlo jako pozitivní příspěvi křesťanů společnosti utváření nebo ochranu hodnot a morálky národa. Jedenáct procent lidí uvedlo, že křesťanství nic pozitivního americké společnosti nepřineslo. Dalších 25 % lidí prohlásilo, že si nedokáže vzpomenout na nic pozitivního, čím by křesťané společnosti v posledních letech přispěli. Mezi vyjmenovanými negativními vlivy křesťanů uvedlo 13 % lidí odpor k registrovaným partnerstvím a 12 % přílišnou angažovanost křesťanů v politice. Celkem 12 % lidí uvedlo, že si nedokáže vybavit žádné negativní vlivy křesťanů. Evangelikální křesťané však tento postoj zaujímali vůbec nejméně. Společnost Barna Group dospěla k závěru, že jsou evangelikálové „jedinečnou, ze všech nejkritičtější podskupinou“ a statisticky se blíží sedmi procentům liberálů, kteří mají shodný názor.

<http://cs.christiantoday.com>

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

UTIŠENÍ BOUŘE

Co nás učí text o utišení bouře (Mt 8,23-27) se dozvíte, když nahradíte čísla písmeny dle uvedeného klíče.

1 12 8 19 12 5 10 17 6 21 16 9 7 3 13 18 15 9 7

21 8 19 13 17 1 12 5 20 17 14 2 4 5 10 11 5 19 9 14 18

1 = A	8 = I	15 = Ř
2 = Á	9 = Í	16 = Š
3 = B	10 = J	17 = T
4 = C	11 = M	18 = U
5 = E	12 = N	19 = V
6 = Ě	13 = O	20 = Z
7 = CH	14 = R	21 = Ž

(Řešení z minulého čísla: Pane, nejsme hodni.)

Jana Krajčírřiková

Roční předplatné na rok 2010 činí 364 Kč.
Číslo účtu pro placení předplatného:
43-3856220207/0100

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčírřiková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@csh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9